

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА АКАДЕМІЧНОГО ТА ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

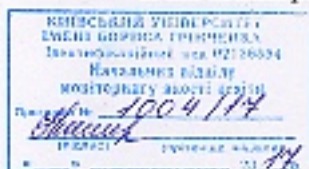
РОБОТА З КОНЦЕРТМЕЙСТЕРОМ НАД ВОКАЛЬНИМ РЕПЕРТУАРОМ

галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність – 025 Музичне мистецтво (Сольний спів)
Освітній рівень - Перший («бакалаврський»)

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин зведено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А. О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Робота з концертмейстером над локальним репертуаром» для студентів I курсу за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів) першого (бакалаврського) освітнього рівня.

Розробники: Лавіна Тетяна Олександрівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу
Протокол від " 6 " березня, 2017 року № 1

Завідуюча кафедри
академічного та естрадного вокалу

Човп.

Ю. В. Меремко

©Лавіна Т.О., 2017
©КУ імені Бориса Грінченка, 2017
Інститут мистецтв, 2017

1. Пояснювальна записка

Робоча навчальна програма з дисципліни «Робота з концертмейстером над вокальним репертуаром» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, яка затверджена кафедрою академічного та естрадного вокалу на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання. Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання.

Мета дисципліни «Робота з концертмейстером над вокальним репертуаром» – підготовка естрадного співака-артиста до професійної діяльності, здатного самовиражатися в умовах колективної творчості. В ансамблі з вокалістами робота концертмейстера має свою специфіку, де концертмейстер повинен вгадувати намір соліста. Інтуїтивно відчувати, коли виникне звук або коли соліст буде брати дихання. Між виконавцями з'являється музична чуйність, партнерські та творчі співпереживання, що є необхідним при сумісному виконанні та стає важливою деталлю професійного виконавства. Природа вокального звуку протилежна фортепіанному. Звук, народжений голосом, здібний до динамічного розвитку, а фортепіанний – тільки згасає. Невідповідність витриманості звуку вокального до інструментального є проблемним моментом в ансамблевому звучанні. Особливе значення полягає у звуковому балансі. Соліст и піаніст виступають членами єдиного музичного організму, ансамбль, в якому фортепіано відведена не другорядна роль, як гармонійна та ритмічна підтримка соліста. Інтерпретація творів може носити досить вільний характер, тому виконавцю слід прищепити здібність відчувати відчуття ладу, інтонації, стилю, ритмічних будов, обов'язкові знання тональностей, розміру, темпу та т.ін.

Під час роботи з концертмейстером відпрацьовуються різні техніки розучуванні поточного репертуару, оволодіння черговими технічними

навичками, піднімається роль внутрішнього слуху й знання законів інтонування різних інтервалів та ступенів ладу, опрацьовується музичний та поетичний текст, образний зміст вокального твору.

В творчій роботі над репертуаром вокаліст – концертмейстер – викладач мають враховувати всі компоненти вокального виконавства: особливості співацького дихання, правильної артикуляції, діапазони голосів, характерні для голосів теситури й т.ін.

Мета дисципліни - виховання сучасного виконавця широкого профілю, що володіє високою загальною культурою, об'ємними знаннями в галузі вокальної виконавства та музичної літератури, професіонала з навичками роботи в ансамблі з концертмейстером, а також накопичення матеріалу.

Завдання дисципліни полягає:

- Розвиток музичних здібностей, мислення, уяви та музичного смаку виконавця;
- Ознайомлення з різними музичними стилями та високохудожнє виконання творів різних жанрів;
- Формування навичок читання з листа, транспонування, розташування логічних пауз, цезур;
- Розвиток самостійної роботи над твором у різних жанрах та складання виконавського аналізу творів (початковий етап);
- Накопичення вокального репертуару для роботи у різних закладах;
- Формування готовності до практичної діяльності в театрах, будинках культури;
- Набуття професійних навичок поетапної роботи над творами в ансамблі з концертмейстером.

Вивчення дисципліни «Робота з концертмейстером над вокальним репертуаром» сприяє формуванню у студентів таких фахових та загальних компетентностей: - виконавська (вільне володіння голосом та здатність

використовувати його у навчальній і концертно-виконавській діяльності; володіння навичками читання нот з аркуша. - Самоосвітня (здатність до самостійної пізнавальної діяльності; самореалізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації у фаховій діяльності). - Міждисциплінарний взаємозв'язок засвоєння навчального курсу «Робота з концертмейстером над вокальним репертуаром» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: сольний спів, ансамблевий клас, сольфеджіо, історія вокального виконавства, джазове сольфеджіо. Вивчення дисципліни «Робота з концертмейстером над вокальним репертуаром» приєє формуванню у студентів таких фахових та загальних **компетентностей**:

– *виконавські* (виконати твори в різних стилях, використовувати різноманітні вокальні прийоми);

– *музично-теоретична* (уміння читати нотний текст з аркуша; володіння навичками сольфеджування музичного матеріалу; розвиненість внутрішнього слуху та функціонального вокального слуху; здатність застосовувати у процесі навчання та фахової діяльності знання з теорії музики, гармонії, аналізу музичних форм);

– *музично-інформаційна і технологічна* (здатність до самостійного пошуку музичного матеріалу в мережі Інтернет, репертуарних збірках, навчально-методичних посібниках);

– *комунікативна* (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; працювати в ансамблі із концертмейстером; вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення);

– *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у виконавській діяльності; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху).

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів відповідних ECTS – 2	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність – 025 Музичне мистецтво (Сольний спів)		
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин – 240 На поточний навчальний рік – 60		Семестр	
		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 1	Освітній рівень - Перший («бакалаврський»)	Лекції	
		- год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		19 год.	18 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		9 год.	10 год.
		Модульний контроль	
		2 год.	2 год.
Індивідуальні завдання:			
- год.			
Форми підсумкового контролю: ПМК			

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
Л		п	лаб	інд	с.р.	м.к.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 1							
Тема 1. Вокаліз як основа вокальної майстерності	13	-	8	-	-	5	-
Тема 2. Українська народна пісня	15	-	11	-	-	4	-
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2
Разом за змістовим модулем 1	30	-	19	-	-	9	2
Модуль 2							
Тема 3. Українська естрадна пісня	12	-	8	-	-	4	-
Тема 4. Світовий хіт	16	-	10	-	-	6	-
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2
Разом за змістовим модулем 2	30	-	18	-	-	10	2
Усього годин	60	-	27	-	-	19	4

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вокаліз як основа вокальної майстерності	8
2	Українська народна пісня	11
3	Українська естрадна пісня	8
4	Світовий хіт	10
	Разом	37

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вокаліз як основа вокальної майстерності	5
2	Українська народна пісня	4
3	Українська естрадна пісня	4
4	Світовий хіт	6
	Разом	19

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Вокаліз як основа вокальної майстерності

Важливе місце в сучасному вокальному виконавському мистецтві належить жанру вокалізу. Вокаліз створювався як п'єса для голосу, спрямований на відпрацювання вокальної техніки та є своєрідним переходом від вправ до твору, направлений на удосконаленню вокального співу, злагодженість регістрів, рухливості голосу. Вокаліз має своє прикладне значення, оволодіння якого залежить від вокалізації голосних звуків та складів, що спрямована на формування голосового апарату співака.

Орієнтовний репертуар для проведення практичних занять

Абт Ф. Практична школа співу.

Аспелунд Д. Збірник вокалізів XVIII-XX ст. для високого голосу.

Бона П. Сто вправ. Для сопрано і тенора.

Бордона М. Три вправи і дванадцять нових вокалізів для баритона.

Вілінська І. Вокалізи для високого голосу з ф-п.

Вілінська І. Вокалізи для низького голосу з ф-п.

Койконе Дж. 15 вокалізів для сопрано і меццо-сопрано.

Кос - Анатольський А. П'ять вокалізів для високого голосу з ф-п.

Кочуров Ю. Етюди для голосу з фортепіано.

Лютре В. Щоденні вправи. 20 маленьких вокалізів для сопрано.

Мірзоева М. Вокалізи.

Панюк Г. 12 артистичних вокалізів. Для сопрано або меццо-сопрано.

Тема 2. Українська народна пісня

Українська народна пісня є унікальним явищем у світовій культурі. Вона вражає розмаїттям жанрів, стилів, глибиною змісту, незбагненою й

незрівнянною за своєю красою й простотою поезії. Народна пісня творилася протягом тисячоліть, такого не знав жоден музичний жанр. Пісні породжувались подіями та явищами суспільного життя, громадського й родинного побуту, трудовою діяльністю, боротьбою проти іноземних загарбників, національного та соціального гноблення і палкою любов'ю до Вітчизни. У народній пісні майже немає розповідної основи, уся увага зосереджена на відтворенні внутрішнього світу людини (психічного стану, думок, бажань, надій, страждань і т. ін.).

Орієнтовний репертуар для проведення практичних занять

Українська народна пісня – На зеленому лузі

Українська народна пісня – Ніч яка місячна

Українська народна пісня – Ой дівчино шумить гай

Українська народна пісня – Сонце низенько

Українська народна пісня – Ти до мене не ходи

Українські народні пісні з Лемківщини – А було то пред ляти А боже мій, боже

Українські народні пісні з Лемківщини – А в зеленім гаю

Українські народні пісні з Лемківщини – А в неділю рано

Українські народні пісні з Лемківщини – А Ганичко, зле з нами

Українські народні пісні з Лемківщини – А там долов під явором

Українські народні пісні з Лемківщини – А ти, старий бородачу

Українські народні пісні з Лемківщини – А у наших дівочок

МОДУЛЬ 2

Тема 3. Українська естрадна пісня

Українська естрадна пісня стала найпоширенішою музичною формою в популярній музиці. Існує певний ряд загальних ознак: постійна ритмічна пульсація, доступність музичної мови, мелодичність та ритмічна простота. Більшість сучасних пісень написані в куплетній формі або у простій двочастинній формі з розвиненою мелодією. Особливістю естрадної пісні є те, що вона недовготривала, на відміну від творів класичної музики, і передусім мають на меті розважити глядачів, визвати співпереживання та подарувати їм гарний настрій, викликаний позитивними емоціями.

Орієнтовний репертуар для проведення практичних занять

Сл. Б. Гури, муз. В. Івасюка „Балада про мальви”

Сл. та муз. В.Івасюка „Чарівна недея”

Сл. В.Миколайчука, муз. В. Івасюка „Відлітали журавлі”
 Сл. та муз. В.Івасюка „Водограй”
 Сл. та муз. В.Івасюка „Я піду в далекі гори”
 Сл. та муз. В.Івасюка „Червона рута”
 Сл. та муз. В.Івасюка „Пісня буде поміж нас”
 Сл. В.Миколайчука, муз. В. Івасюка „Відлітали журавлі”
 Сл. Б. Олійника, муз. І. Поклада „Пісня про матір”
 Сл. Ю. Рибчинського, , муз. І. Поклада „Тече вода”
 Сл. В. Крищенко, муз. Г. Татарченка „Берег любові”
 Сл. та муз. А. Богачука „Тиша навкруги”
 Сл. М.Ткача, муз. М.Мозгового „На щастя, на долю”
 Сл. Ю. Рибчинського, муз. О. Зуєва „Три дороги”
 Сл. Ю. Рибчинського, муз. М.Мозгового „Минає день”
 Сл. М. Сингаївського, муз. В. Верменича. „Чорнобривці
 Сл. Ю. Рибчинського, , муз. І. Поклада „Зелен клен”
 Сл. О.Демиденка, муз. О.Морозова „Душі криниця”

Тема 4.Світовий хіт

Світовий хіт – аналогічне аналогічно до поняття шлягер (від нім. schlager) музичний твір, яка швидкий набув відомості та популярності за межами країни. У 2004році журнал „Rolling Stone(№ 963) опублікував список 500 найкращих пісень усіх часів за версією 172 відомих музичних критиків та виконавців. Він складається переважно з американських та британських виконавців. Знаковими митцями світової спадщини музичної індустрії: Queen, The Rolling Stones, The Beatles, Nirvana, Ray Charles, Aretha Franklin, Chuck Berry, Elvis Presley, The Beach Boys, Tina Turner, The DoorsDavid Bowie, The Eagles, The Purple One, Percy Sledge, Michael Jackson, Stevie Wonder; Aerosmith, Elton John, Whitney Houston та ін.

Орієнтовний репертуар для проведення практичних занять

music & words Dolly Rebecca Parton «I Will Always Love You»
music & words Nickolas Ashford and Valerie Simpson «I'm Every Woman»
music David Foster, words Linda Diane Thompson«I Have Nothing»
music Jud Friedman, words Allan Rich «Run to You»
music & words by Stevie Wonder « Sir Duke»
music & words by Stevie Wonder «I Wish»
music & words by Stevie Wonder & James Paul McCartney «Ebony and Ivory»
music & words by Stevie Wonder «I Just Called to Say I Love You»
music & words by Stevie Wonder, Gladys Maria Knight , Elton Hercules John «That's What Friends Are For»
music & words by John Lennon, Paul McCartney "Yesterday"
music & words by John Lennon, Paul McCartney „Can't Buy Me Love”
music & words by John Lennon, Paul McCartney „Let It Be”
music & words by John Lennon, Paul McCartney „Yellow Submarine” music & words by Ray Charles „Hit The Road Jack”

music & words by James Joseph Brown Jr., Betty Jean Newsome „It's A Man's Man's Man's World”

music & words by Gordon Matthew Thomas Sumner(Sting) „Shape of My Heart”

Програмні вимоги

За 1 семестр навчання студент повинен вивчити:

4 вокаліза

4 українські народні пісні

За 2 семестр навчання студент повинен вивчити:

4 української естрадної пісні

4 світових хіта

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Непередбачено програмою

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- словесний (викладення основних положень щодо виконавської діяльності, формування й розвитку вокальної техніки);
- ілюстративний (показ викладачем прийомів співу та ансамблівої злитості власного співу з концертмейстром);
- репродуктивний (відтворення студентами виконавських прийомів, проілюстрованих викладачем);
- репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами виконавської діяльності);
- креативний, творчий (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації вокалізів та вокальних творів; нестандартний підхід до розв'язання ансамблевих ситуацій; опанування навичок елементарної імпровізації в діалозі з концертмейстером);
- проблемно-пошуковий (самостійний пошук студентом засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі відпрацювання репертуару);
- інтеграції (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі вирішення навчальних завдань).

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основні вимоги до навчання

Модуль 1

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування практичних занять	0,5	19	9,5
2	Робота на практичних заняттях	10	19	190
3	Самостійна робота	5	9	45
4	Модульний контроль	25	2	50
5	Загальна кількість отриманих балів			294,5

Модуль 2

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування практичних занять	0,5	18	9
2	Робота на практичних заняттях	10	18	180
3	Самостійна робота	5	10	50
4	Модульний контроль	25	2	50
5	Загальна кількість отриманих балів			289

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Робота з концертмейстером над вокальним репертуаром» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня концертмейстерських знань, умінь і навичок. Максимальна кількість підсумкових балів становить:

–**583,5 бали** за період роботи.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, в якій зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних

видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу наведено в таблиці, де визначено загальні критерії оцінювання успішності студентів.

Кожний модуль включає бали за відвідування занять, поточну роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу (модульне контрольне прослуховування). Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- усного контролю (оцінювання рівня умінь виконувати твори під супровід фортепіано відповідно до програми навчального курсу);
- самоконтролю (самоаналіз, самооцінка та самокоригування студентом своїх музично-виконавських дій).

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Модуль №1			Модуль № 2			
T1	T2	ПМК	T3	T4	ПМК	583,5
109	135,5	50	104	135	50	

11. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль	Модуль 1.	
Кількість балів за модуль	294,5	
Заняття	1	2
Годин	8	11
Назва навчального модуля (практичне заняття) – 199,5 б.	Вокаліз як основа вокальної майстерності (10+0,5)*8 = 84б	Українська народна пісня (10+0,5)*11 = 115,5б
Самостійна робота – 45 б.	25б.	20б.
Види поточного контролю – 50 б.	Модульний контроль – 2*25=50б	
Всього:	Балів –294,5	

Модуль	Модуль 2.	
Кількість балів за модуль	289	
Заняття	3	4
Годин	8	10
Назва навчального модуля (практичне заняття) – 189 б.	Українська естрадна пісня (10+0,5)*8 = 84б	Світовий хіт (10+0,5)*10 = 105б
Самостійна робота – 50 б.	20б.	30б.
Види поточного контролю – 50 б.	Модульний контроль – 2*25=50б	
Всього:	Балів –289	

12. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтингова оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Бездоганне знання 4-х вокалізів, 4-х українських народних пісень, 4-ри української естрадної пісні та 4-ри світових хіта. Точне інтонаційне їх відтворення, виразне художнє виконання; повне нотне забезпечення репертуару; детальний виконавський аналіз твору з репертуару, запропонованого комісією
B	82-89	Достатньо високий рівень знань репертуару: 4-х вокалізів, 4-х українських народних пісень, 4-ри української естрадної пісні та 4-ри світових хіта в межах обов'язкового матеріалу, інтонаційне їх відтворення та виконавський аналіз твору, запропонованого комісією, – без суттєвих помилок; наявність більшої частини нотного матеріалу репертуару
C	75-81	В цілому хороше знання репертуару: 4-х вокалізів, 4-х українських народних пісень, 4-ри української естрадної пісні та 4-ри світових хіта. Проте з окремими інтонаційними та ритмічними погрішностями; наявність більшої частини нотного матеріалу; стислий виконавський аналіз твору, запропонованого комісією

D	69-74	Посередній рівень знань репертуару, виконані не всі твори, або із значною кількістю помилок, часткове подолання інтонаційних та ритмічних труднощів; часткове забезпечення нотним матеріалом репертуару; поверхневий виконавський план запропонованого комісією твору
E	60-68	Мінімально можливий допустимий рівень знань репертуару із значною кількістю недоліків та помилок, виконані більшість творів 2-х вокалізів, 2-х українських народних пісень, 2-ри української естрадної пісні та 2-ри світових хіта; часткове забезпечення нотним матеріалом; поверхневий виконавський план запропонованого комісією твору
FX	35-59	Невміння відтворити більшу частину вокальних творів репертуару, неточне інтонування, невірна вокальна співацька позиція, слабка координація між голосом і слухом; відсутність більшої частини нотного матеріалу репертуару; безпорадність у розробці виконавського плану твору, запропонованого комісією
F	1-34	Досить низький рівень у відтворенні більшої частини вокальних творів репертуару, фальшиве інтонування, невірна вокальна співацька позиція, відсутність більшої частини нотного матеріалу репертуару; безпорадність у розробці виконавського плану твору, запропонованого комісією

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- нотний матеріал для проведення практичних занять;
- навчально-методичні посібники;
- робоча навчальна програма;
- акустична система, CD – програвач, фортепіано.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна нотна література:

1. Абт Ф. Школа пения : избранные упражнения для низких голосов в сопровождении фортепиано / Ф. Абт. – М. : Музыка, 1985. – 31 с.
2. Арії, романси та пісні з репертуару Анатолія Кочерги. – К. : Муз. Україна, 1987. – 68 с.
3. Виардо П. Упражнения для женского голоса в сопровождении фортепиано / П. Виардо. – М. : Музыка, 1967. – 40 с.
4. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу: учб. репертуар / І. Вілінська. – К. : Музична Україна, 1989.

5. Вокализы зарубежных композиторов: для высокого голоса в сопровождении фортепиано / Сост. А. Мишутин. – М. : Музыка, 1989. – 50 с.
6. Дуэты и трио русских и зарубежных композиторов (для женских и мужских голосов в сопровождении фортепиано). – М. : Музыка, 1987. – 48 с.
7. Егорычева М.И. Упражнения для развития вокальной техники /М.И. Егорычева. – К. : Музична Україна, 1980. – 117 с.
8. Зейдлер Г. Искусство пения / Г. Зейдлер. – М. : Музыка, 1987. – Ч. II.– 23 с.
9. Избранные вокализы для высокого голоса в сопровождении фортепиано / составитель Г. Тиц. – М. : Музыка, 1977. – 39 с.
10. Ой за гаєм, гаєм : українські народні пісні в легкій обробці для фортепіано. – К. : Муз. Україна, 1993. – 48 с.
11. Романси та українські народні пісні з репертуару Бориса Гмирі. – К. : Муз. Україна, 2003. – 96 с.

Науково-методична література:

1. Венгрус Л.А. Пение и «фундамент музыкальности» / Л.А. Венгрус. –Викторов А.В. Начинаем эстрадный концерт / А.В. Викторов. – М.: Знание, 1974. – 47 с.
2. Гордійчук М.М. Українська радянська музика. Нарис / М.М. Гордійчук. – К.: Держ. вид-во образотворч. мистецтва і муз. літ. УРСР, 1957. – 120 с.
3. Дмитриев Ю.А. Искусство советской эстрады / Ю.А. Дмитриев. – М.: Молод. гвардия, 1962. – 234 с.
4. Завадская Н.П. «Певец и песня»: метод. пособие. – М.: Искусство, 1979. – 135 с.
5. Знаменська О. Культура мови і співу. / О. Знаменська. – К., 1959.
6. Исаева И.О. Эстрадное пение. Экспресс-курс развития вокальных способностей / И.О. Исаева – М.: АСТ: Астрель, 2008. – 319 с.
7. Карпась В.А. Методичні рекомендації з постановки голосу / В.А. Капась. – Волинь: Волинськ. Держ. ун-т ім. Л. Українки., 1989. – 127 с.
8. Коробка В.И. Вокал в популярной музыке. Методическое пособие для руководителей самодеятельных и эстрадно-музыкальных коллективов/ В.И. Коробка - М.: Всесоюзный научно-методический центр, Студия популярной музыки «Рекорд», 1989 - 46с. – Електрон. дані –
 Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/255039/>
- (бібліотека кафедри академічного та естрадного вокалу)
9. Куликова И.А. Музыкальная молодёжная эстрада США и стран Запада / И.А. Куликова. – М.: Знание, 1978. – 320 с.
10. Лашенко А. Хоровое интонирование. Хоровая культура: аспекты изучения и развития. / А. Лашенко. – К., 1989.
11. Матутите Е.А. Советская массовая песня 70-80-х годов / Е.А. Матутите. – М.: Знание, 1982. – 174 с.
12. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. / А. Мархлевський. – К., 1986.
13. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. / М. Микиша. – К., 1971.
14. Мирон С. Г. Это «Секрет»? Игра в «Битлз» / С. Г. Мирон — «АСТ», 2016 — (Легенды русского рока)
15. Степурко О. Блюз. Джаз. Рок. Универсальный метод обучения импровизации/ О. Степурко - М.: «Камертон», 1994 – 150с. – Електрон. дані

Режим доступу:

- <http://gariksaxlessons.ru/o-stepurko-shkola-improvizatsii-dzhaz-blyuz-rok>
<http://gariksaxlessons.ru/wp-content/uploads/2015/08/O.Stepurko-SHkola-improvizatsii.Dzhazblyuzrok.pdf>

16. Дряпik В. І. Розкриваючи світ джазу, рок і поп-музики: книга для вчителя. / В. І. Дряпik. – Київ-Кіровоград, 1997.

17. Естрада. Рок музика. Джаз: термінологічний словник. Методичні матеріали по впровадженню та використання спеціальної термінології. / Авт.-укл. В. Т. Откидач. – Суми, 1993.